

แนวทางศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวน
กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก เจริญยุทธ ประเสริฐวงศ์ธร
รองผู้บังคับการกรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน

กองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วกองทัพภาคที่ 1

โดย พันเอก เจนยุทธ ประเสริฐพงศ์ธร

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก เจษฎา เหมหาชาติ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(ทนงศักดิ์ มหาวงศ์)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(พิชชญาน พวงทอง)

ประธานกรรมการ

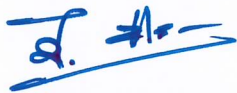
พันเอก

(พรรณศักดิ์ เปรี้ยวพานิช)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(เจษฎา เหมหาชาติ)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(รัชนินาฏ ถนนอมสิน)

กรรมการ

พันเอก

(พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ)

กรรมการ/เลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก เจนยุทธ ประเสริฐพงศ์ธร
เรื่อง	แนวทางศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน กองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็ว กองทัพภาคที่ 1
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 8,022 จำนวนหน้า : 26
คำสำคัญ	คุณภาพชีวิต, นายทหารชั้นประทวน
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

กำลังพลของกองทัพบก เป็นกำลังทางกายภาพรูปแบบหนึ่ง ที่จะต้องมีขีดความสามารถและมีสมรรถนะสูงที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ อำนาจทางการรบมีสองรูปแบบ คือ อำนาจกำลังรบที่มีตัวตนได้แก่อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย กับอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตนได้แก่ขวัญและกำลังใจของกำลังพล ซึ่งคุณลักษณะทั้งสองอย่างนี้ เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งหากมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติการทางทหารได้อย่างสำเร็จ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการปรับปรุงโครงสร้างหน่วย ฯ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 และเพื่อหาข้อมูลในการเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 การรวบรวมเอกสารที่เกิดขึ้นโดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก SWOT Analysis และ TOWS Matrix ผลการวิจัยพบว่าแนวทางศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 มี 3 แนวทาง 1) พิจารณากำหนดโควตาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางการรับราชการของนายทหารชั้นประทวน 2) พิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษนอกจากเงินเดือนให้กับกำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 3) พิจารณาเสริมสร้างและปรับอัตราการจัดหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 เป็นกองพันทหารราบมาตรฐาน

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Janeyuth Prasertpongthon

TITLE: Guidelines for studying the quality of working life of non-commissioned officers in the 1st Army Region's Ready to Move Rapid Battalion.

DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT :** 8,022 **PAGES :** 26

KEY TERMS: Quality of life, non-commissioned officers

CLASSIFICATION: Unclassified

Army personnel It is a form of physical force that must have the capability and high performance to perform duties according to the assigned mission. To be effective Combat power has two forms: tangible combat power includes modern weapons and equipment and the intangible power of combat power, namely the morale and morale of the personnel, both of which have these characteristics It is one factor which, if implemented effectively, will affect the success of military operations.

This research has the objective To study the factors that affect the quality of work life of non-commissioned civil servants, the 1st Army Region's Rapid Combat Ready Battalion, to analyze the factors in improving the unit structure that affect the development of the quality of work life of non-commissioned civil servants. Rapid Response Battalion, Army Region 1, and to find information to propose guidelines for improving the quality of work life of non-commissioned officers in the Rapid Response Battalion, Army Region 1. Collection of documents generated by analyzing data from SWOT. Analysis and TOWS Matrix The results of the research found that there are 3 approaches to

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วกองทัพภาคที่ 1” ในครั้งนี้ เกิดขึ้นจากการ ที่ผู้วิจัยได้รับคัดเลือกจากกองทัพบก ให้เข้ารับการศึกษาคณ วิद्याลัยกองทัพบก ประจำปีการศึกษา 2567 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อที่จะเกิดประโยชน์ต่อกองทัพ และเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน ประกอบกับปัจจุบันปัญหาภัยคุกคามมีความละเอียดอ่อน และสลับซับซ้อน หลายมิติ กองทัพบก ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนในการแก้ปัญหา เพื่อเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับกำลังพล พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่ง จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่องดังกล่าว

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
วิธีการศึกษา	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
แนวทางการจัดกำลังกองพันพร้อมรบเคลื่อนเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1	8
วิเคราะห์ลักษณะสำคัญที่ประกอบขึ้นเป็นคุณภาพชีวิตการทำงาน	10
การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงาน	12
การวิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์	17
แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน	
กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1	18
แนวทางพัฒนาที่ 1 พิจารณากำหนดโควตาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการของนายทหารชั้นประทวน	18
แนวทางพัฒนาที่ 2 พิจารณากำหนดโควตาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการของนายทหารชั้นประทวน	18
แนวทางพัฒนาที่ 3 พิจารณากำหนดโควตาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการของนายทหารชั้นประทวน	19
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	21
บทที่ 4 บทสรุป	
ด้านสุขภาพกาย	24

ด้านจิตใจ	25
ด้านสิ่งแวดล้อม	25
การเจริญเติบโตในสายงาน	25
ด้านเงินเดือน/สวัสดิการต่างๆ	25
ข้อเสนอแนะ	26
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	26
เอกสารอ้างอิง	27

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันกองทัพบกอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแนวความคิดในการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบก เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงซึ่งกองทัพบก ในฐานะหน่วยงานปฏิบัติการด้านความมั่นคง ภายใต้กรอบของกระทรวงกลาโหมนับว่ามีหน้าที่สำคัญในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติในด้านอื่นๆ ให้มีผลสัมฤทธิ์ในภาพรวม ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนากองทัพบก (พ.ศ.2560 – 2564) โดยในส่วนของหน่วยกำลังรบในพื้นที่กองทัพภาคที่ 1 นั้น กองทัพบกมีแนวความคิดในการเสริมสร้างกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพบก (กองทัพภาคที่ 1) เพื่อให้เกิดความพร้อมในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกินขีดความสามารถของกำลังป้องกันชายแดนและ ก่อนที่กองทัพบกจะใช้กำลังกองหนุนตามแผนเผชิญเหตุ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ บริบทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่มาพร้อมกับความเติบโตของเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยต้องยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เช่น การพัฒนาหน่วยงาน บุคลากร เทคโนโลยี ให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ รวมถึงการฝึกพลังอำนาจแห่งชาติทุกส่วน ให้มีพร้อมในป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหน้าที่ให้กับ กองทัพบก ในการรักษาอธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐ ผลประโยชน์ของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งหน้าที่สำคัญนี้ กองทัพบก จึงได้มีการปรับปรุงโครงสร้าง เพื่อให้การเตรียมกำลังและใช้กำลัง ทั้งยามปกติและยามสงคราม โดยมีการจัดหน่วย กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพบก ขึ้นโดยใช้หน่วย กรมทหารราบ (กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์)

เนื่องจากสถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับ กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ ได้รับมอบภารกิจจาก กองทัพบก เป็นจำนวนมาก จึงปรับแนวทางการใช้กำลังของกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วของ กองทัพบก (เพิ่มเติม) โดยการกำหนดให้หน่วยระดับ กรมทหารราบ และ กองพันทหารราบ ในทุกพื้นที่ของทัพภาค ต่างๆ 1 หน่วย พิจารณาให้มีการประกอบกำลังเป็น กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพบก ซึ่งหน่วยดังกล่าวจะต้องมีขีดความสามารถพร้อมรบเคลื่อนเร็ว ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของหน่วยในระดับ กรมทหารราบ ในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละกองทัพบก เพื่อปฏิบัติภารกิจตามที่จะได้รับมอบหมายต่อไป ซึ่งมีแนวทางการเสริมสร้างกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วตามนโยบายของกองทัพบก ประกอบด้วย

1. ด้านกำลังพล : การบรรจุกำลังพลในกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วให้เต็มอัตราที่กองทัพบกอนุมัติ ใช้การบริหารจัดการกำลังพล โดยมีข้อกำหนดกำลังพลที่จะบรรจุอยู่ในหน่วย กองร้อยอาวุธเบาของกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก ต้องมีอายุไม่เกิน 45 ปี ส่วนโครงสร้างอัตราและความพร้อมรบ ให้คงสภาพโครงสร้างการจัดหน่วยเดิมไว้ก่อน

2. ด้านยุทธการ : ให้งดการจัดกำลังป้องกันชายแดนประจำปี จากหน่วยพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก

3. ด้านการฝึกศึกษาทางทหาร : ให้กรมยุทธศึกษาทหารบก และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ปรับงบประมาณด้านการฝึกศึกษาของกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก และการฝึกอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการฝึก กองพัน และกรมพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก รวมทั้งให้กองทัพบกกำกับดูแลให้ กรมพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก จัดทำระเบียบปฏิบัติประจำของหน่วยและเอกสารสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านยุทธโศปกรณ์ และอุปกรณ์ : ให้ใช้การบริหารจัดการภายในกองทัพบก บูรณาการยุทธโศปกรณ์และอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการเสริมสร้างกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วของ กองทัพบก

5. ด้านการส่งกำลังบำรุง : ให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบกกำหนดแนวทางในการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก และกำกับดูแลด้านการส่งกำลังบำรุง รวมถึงการประสานการดำเนินการในภาพรวม เพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างกองพันพร้อมรบเคลื่อนเร็วของกองทัพบก

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้นในเรื่องการเสริมสร้างกำลังพล กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ได้ดำเนินการตามนโยบายด้านกำลังพล โดยปรับการจัดการกำลังพลใหม่ ดังนี้

1. ปรับย้ายและบรรจุกำลังพลเต็มตามอัตราที่กองทัพบกอนุมัติ(ร้อยละ 100) เพื่อให้ตรงตามคุณลักษณะกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาค
2. ปรับย้ายและบรรจุกำลังพลที่อายุไม่เกิน 45 ปี ลงในหน่วยปฏิบัติทางยุทธวิธี เช่น กองร้อยอาวุธเบา สำหรับกำลังพลที่มีอายุเกิน 45 ปี จะปรับลงในตำแหน่งของหน่วยสนับสนุนการรบและ หน่วยสนับสนุนการช่วยรบ
3. งดการจัดกำลังพลไปปฏิบัติราชการสนามกองกำลังสุรสีห์ และการปฏิบัติราชการนอกหน่วยทุกภารกิจ

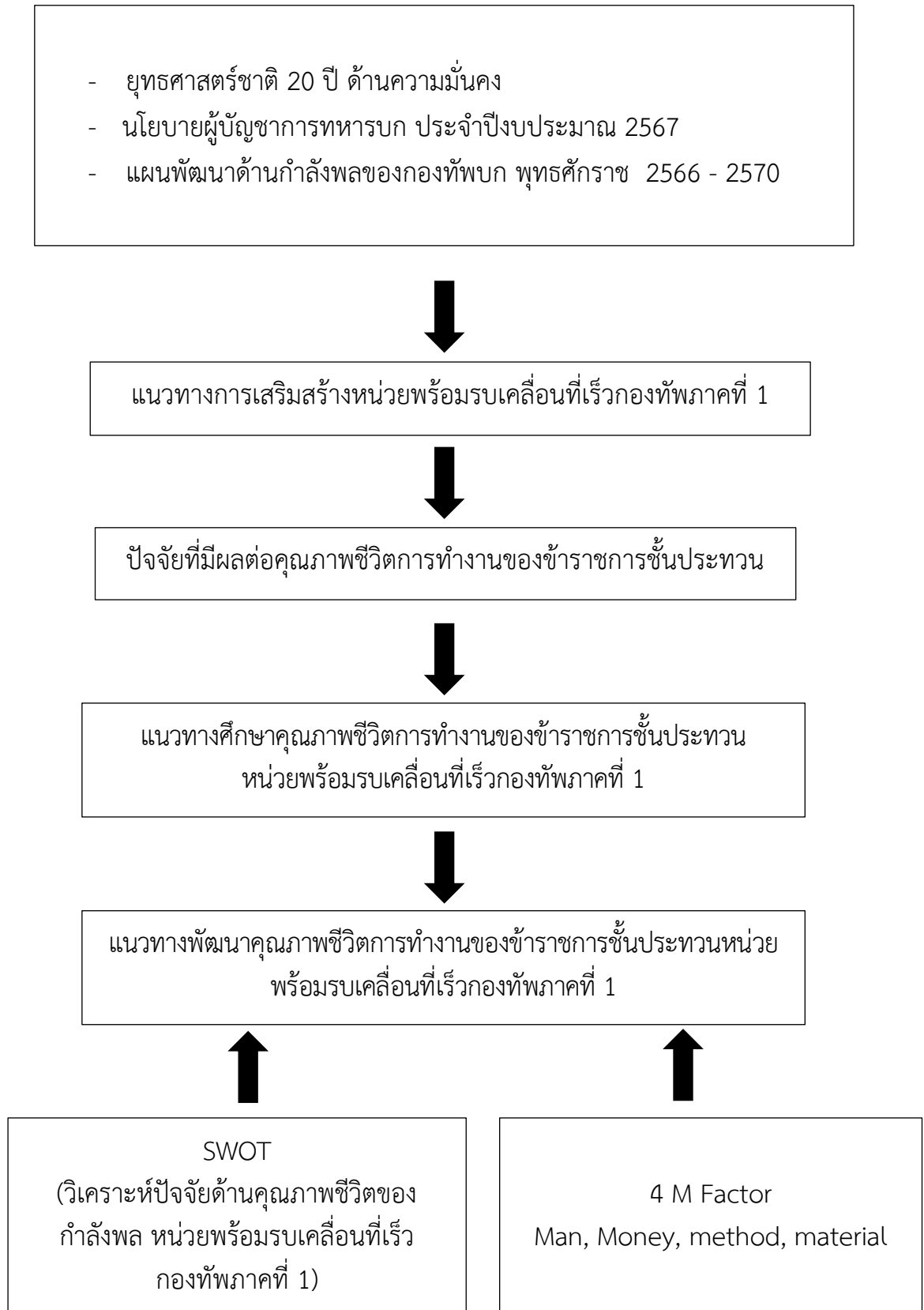
ซึ่งทั้งสามปัจจัยนี้ ส่งผลกระทบต่อกำลังพลที่สังกัด กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นอย่างมาก เช่น ปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการพิจารณาปรับย้ายกำลังพลขึ้นประทวนในตำแหน่งสูงขึ้นตามแนวทางรับราชการ เนื่องจากไม่มีอัตราตำแหน่งว่างภายในหน่วย ซึ่งอาจจะส่งผลต่อขวัญกำลังใจในด้านการเจริญเติบโตในตำแหน่งหน้าที่ราชการ และปัจจัยอีกด้านคือ จากการที่ได้เคยได้รับสิทธิจากการปฏิบัติราชการสนามก็ถูกจำกัดไปด้วย ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมในปัจจุบัน มีสภาพที่ไม่สมดุล รายจ่ายมากกว่ารายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ส่งผลให้ลดทอนสภาพจิตใจและ คุณภาพชีวิตการทำงานโดยตรง แม้ว่าต่อมาผู้บังคับบัญชามีนโยบายแก้ไขปัญหาการบรรจุกำลังพลที่อายุไม่เกิน 45 ปี ลงในหน่วยปฏิบัติทางยุทธวิธี โดยอนุโลมให้ บรรจุกำลังพลที่อายุเกิน 45 ปี ได้ภายใต้ข้อพิจารณาเรื่องความเหมาะสมของสมรรถภาพร่างกาย แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด ข้าราชการชั้นประทวนไม่สามารถปรับยศสูงขึ้นได้เนื่องจากการบรรจุอัตราเต็ม ทำให้ไม่มีตำแหน่งว่างให้ปรับยศสูงขึ้นภายในหน่วย

จากสภาพปัญหาและปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพบกในปัจจุบันต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจข้าราชการชั้นประทวน รวมทั้งวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาและ แก้ไขเพื่อนำไปเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้หน่วยเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการปรับปรุงโครงสร้างหน่วย ฯ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1
3. เพื่อหาข้อมูลในการเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตด้านเนื้อหา กำลังพล และตัวแปรการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหามุ่งศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของของกำลังพลข้าราชการชั้นประทวน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

2. ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตการวิจัยมุ่งศึกษาไปที่ระบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล หน่วยกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี (กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจาก ระเบียบ คำสั่ง คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากระเบียบ คำสั่ง นโยบาย หน่วยงาน บุคลากรและขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน โดยใช้ SWOT และ 4M FACTOR เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายการ	2566	2567				
	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
เสนอโครงการวิจัย	←→					
เก็บรวบรวมข้อมูล		←→				
วิเคราะห์ข้อมูล				←→	←→	
สรุปผลและอภิปรายผล					←→	←→
จัดทำ รูปเล่มวิจัย				←→		←→

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลจากปัจจัยต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพบกภาคที่ 1
2. เพื่อนำข้อมูลในปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจากการปรับ โครงสร้างหน่วย ไปพัฒนาปรับปรุงหรือนำเสนอหน่วยเหนือ เพื่อสร้างประสิทธิภาพ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพบกภาคที่ 1
3. เพื่อนำข้อมูลในการเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ของกำลังพลนายทหารชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพบกภาคที่ 1

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

กองทัพบกได้รับมอบภารกิจให้กับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก และหน่วยต่างๆ ในสังกัดกองทัพ ในการป้องกันประเทศ การรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ การรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติ นอกจากนี้ยังได้รับมอบภารกิจอื่น ๆ ตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน กำลังพลผู้ปฏิบัติงานต้องแบกรับภารกิจดังกล่าว

การวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน : กรณีศึกษากำลังพลนายทหารชั้นประทวน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักทฤษฎี นักวิชาการคนไทยและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นศึกษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน

แนวทางการจัดกำลังกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 จัดจาก กองพลทหารราบที่ 9 ซึ่งเป็น กองพลทหารราบเบา จึงแตกต่างจาก กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคอื่น ที่จัดจาก กองพลทหารราบมาตรฐาน เพื่อให้สามารถจัดกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว ได้ตามวัตถุประสงค์ของกองทัพบก โดย กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ประกอบไปด้วย 1 กองพันทหารราบ และหน่วยประกอบกำลังกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว ของกองทัพภาคที่ 1 ได้แก่ 1 กองร้อยปืนใหญ่, 1 หมวดทหารม้าลาดตระเวน และ 1 หมวดทหารช่างสนาม โดยพิจารณาในแต่ละด้านดังนี้

ทรัพยากรมนุษย์ (Man)

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 จัดจากกองพลทหารราบที่ 9 โดยกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 มีอัตราการจัดแบบกองพันทหารราบเบา ชั้นสัญญาบัตร 35 นาย, ชั้นประทวน 259 นาย, พลทหารกองประจำการ 422 นาย รวม 716 นาย ซึ่งต่างจากอัตราการจัดแบบกองพันทหารราบมาตรฐาน ชั้นสัญญาบัตร 44 นาย, ชั้นประทวน 349 นาย, พลทหารกองประจำการ 624 นาย รวม 1,017 นาย

ทรัพยากรในรูปแบบเงินทุน (Money)

งบประมาณในการฝึกและตรวจสอบกองพัน พร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของ กองทัพภาค กรมยุทธศึกษาทหารบก เป็นหน่วยจัดสรรงบประมาณ โดยขั้นตอนการฝึก และตรวจสอบ ได้จำแนกการฝึกและตรวจสอบ ดังนี้ การฝึกและตรวจสอบ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาค ประกอบด้วย การตรวจภูมิประเทศพื้นที่สถานการณ์ฝึก, การจัดทำสถานการณ์ฝึก, การฝึกแก้ปัญหาที่บังคับการ (CPX), การฝึกบนภูมิประเทศจำลอง (Rock Rehearsal), การฝึก โดยไม่ใช้กำลังทหาร (TEWT) และ การฝึกดำเนินกลยุทธ์ด้วยกระสุนจริงกองร้อยอาวุธเบา (LFX) ซึ่งที่ผ่านมา กรมยุทธศึกษาทหารบก ได้จัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสม ตามอัตรากำหนดผู้เข้ารับการฝึกและตรวจสอบ

ทรัพยากรในรูปวัสดุสิ่งของ (Material)

ในปัจจุบัน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ได้รับการจัดสรรยุทธโศปกรณ์ และยานพาหนะตามอัตรากำหนดและยุทธโศปกรณ์ ตามที่กองทัพบก กำหนด

การจัดการ (Management)

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ได้มีการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ โดยพิจารณาการดำเนินงานตามแนวคิด PDCA ได้ข้อสรุปดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

1.1 ด้านการฝึก กรมยุทธศึกษาทหารบก กำหนดมีแนวทางให้ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของแต่ละกองทัพภาค ทำการฝึกในแผนป้องกันประเทศของแต่ละกองทัพภาค

1.2 ด้านการศึกษา กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 และหน่วยเหนือได้ดำเนินการขอโควตาการศึกษา ในหลักสูตรแนวทางรับราชการทหาร เช่น นายสิบชั้นต้น, นายสิบอาวุโส จากเหล่าสายวิทยาการที่รับผิดชอบ และหลักสูตรเพิ่มความสามารถ เช่น หลักสูตรการรบแบบจู่โจม, หลักสูตรส่งทางอากาศ และ หลักสูตรพลแม่นปืน เป็นต้น

2. การปฏิบัติควบคุม และกำกับดูแล (Do)

2.1 ด้านการฝึก ที่ผ่านมากองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เข้ารับการฝึกและตรวจสอบเป็นประจำทุกปี และได้มีการจัดการเรียนการสอน

ภายในหน่วย (Unit School) ในเรื่อง การแสวงงข้อตกลงใจทางทหาร และการดำเนินกลยุทธเป็นบุคคลและ เป็นหน่วยระดับ หมู่ หมวด กองร้อย กองพัน

2.2 ด้านการศึกษา ได้ดำเนินการจัดการทดสอบภายในหน่วยเพื่อคัดสรรกำลังพลเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรแนวทางรับราชการทหาร และหลักสูตรพิเศษ

3. การตรวจสอบ (Check)

ด้านการฝึก กรมยุทธศึกษาทหารบก มีการจัดการกรมการเหล่าสายวิทยา (OC/T) ดำเนินการตรวจสอบการฝึก ทั้งนี้ กองพลทหารราบที่ 9 ได้ดำเนินการตรวจสอบความพร้อมก่อนเข้ารับการฝึก โดยการจัดกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เข้ารับการฝึกเป็นหน่วยในระดับกองพันในกรอบของกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วเป็นประจำทุกปี

4. การปรับปรุง พัฒนา (Action)

กองทัพบก และ กองทัพภาคที่ 1 ได้จัดหาชุดโพรแกรนด์พิเศษ ให้กับกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นการเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดความเร่งด่วนในสายงานส่งกำลัง และซ่อมบำรุง ให้กับกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นหน่วยลำดับแรก เพื่อให้สามารถพร้อมปฏิบัติงานได้ตลอด

วิเคราะห์ลักษณะสำคัญที่ประกอบขึ้นเป็นคุณภาพชีวิตการทำงาน

ในสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบันในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ทำให้ ประชาชน หรือแม้แต่ข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการชั้นประทวนขาดความสมดุลของรายได้กับรายจ่าย ซึ่งสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ซึ่งแนวคิดของ E Richard E. Walton ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญที่ประกอบขึ้นเป็นคุณภาพ ชีวิตการทำงาน ในหนังสือ Creteria for Quality of Working life โดยแบ่งออก เป็น 8 ประการ คือ

1. ค่าตอบแทนที่ เป็น ธรรม และ เพียงพอ (adequate and fair compensation)

หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่นๆ อย่างเพียงพอกับการมีชีวิตอยู่ได้ตามมาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และต้องเป็นธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับงานหรือ องค์กร อื่นๆ ด้วย

2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย (safe and healthy environment)

หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางด้านสุขภาพจิต นั่นคือ สภาพการทำงานต้องไม่มีลักษณะที่ต้องเสี่ยงภัยจนเกินไป และจะต้องช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกสะดวกสบายและไม่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพอนามัย

3. เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี (development of human capacities)

งานที่ปฏิบัติอยู่นั้นจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้และพัฒนาทักษะความรู้อย่างแท้จริงและรวมถึงการมีโอกาสได้ทำงานที่ตนยอมรับว่าสำคัญและมีความหมาย

4. ลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน (growth and security)

นอกจากงานจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแล้ว ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้า และมีความมั่นคงในอาชีพ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับทั้งของเพื่อนร่วมงานและ สมาชิกในครอบครัวของตน

5. ลักษณะงานมีส่วนส่งเสริมด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน (social integration)

ซึ่งหมายความว่างานนั้นช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นรวมถึง โอกาสที่เท่าเทียมกันในความก้าวหน้าที่ต้องอยู่บนฐานของระบบคุณธรรม

6. ลักษณะงานที่ต้องอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม (Constitutionalism)

ซึ่งหมายถึง วิธีชีวิต และวัฒนธรรมในองค์การจะส่งเสริมให้ เกิดการเคารพสิทธิส่วนบุคคลมี ความเป็นธรรมในการพิจารณาให้ผลตอบแทนและรางวัล รวมทั้งโอกาสที่แต่ละคนจะได้แสดง ความคิดเห็นอย่างเปิดเผย มีเสรีภาพ ในการพูด มีความเสมอภาค และมีการปกครองด้วย กฎหมาย

7. ความสมดุลระหว่างชีวิต กับการทำงานโดยส่วนรวม (the total life space)

เป็นเรื่องของการ เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัวนอกองค์กรอย่างสมดุล นั่นคือต้องไม่ปล่อยให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความกดดัน

จากการปฏิบัติงานมากเกินไป ด้วยการ กำหนดชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยง การที่ต้องคร่ำเคร่งอยู่กับงานจนไม่มีเวลา พักผ่อน หรือได้ใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างเพียงพอ

8. ลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมโดยตรง (social relevance)

ซึ่งนับเป็นเรื่องที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานจะต้องรู้สึก และยอมรับ ว่าองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้น รับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่างๆ ทั้งในด้านผลผลิต การจำกัดของเสีย การรักษา สภาพแวดล้อม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน และเทคนิค ด้านการตลาด

การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงาน

กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของ กองทัพบกที่ 1 ผู้วิจัยจึงได้ วิเคราะห์ทางเลือกทั้ง 4 โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาเพื่อวิเคราะห์ หนทางปฏิบัติต่อไป ได้ดังนี้

ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (adequate and fair compensation)

กำลังพลในปัจจุบันได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ อื่นๆ ตามที่กองทัพบกกำหนด

จุดแข็ง ผู้บังคับหน่วยสามารถสามารถพิจารณาบำเหน็จของกำลังพลได้ ตามความสามารถ และผลงานที่ปรากฏ เป็นไปตามความต้องการขั้นพื้นฐานการทำงานของ มนุษย์ ข้าราชการมีเงินเดือนที่มั่นคงแน่นอน

จุดอ่อน อัตราเงินเดือนในปัจจุบัน และเบี้ยเลี้ยง ยังไม่เพียงพอต่อค่า ดำรงชีพในปัจจุบัน ซึ่งน้อยและมักจะไม่เพียงพอต่อการ ดูแลครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับนายทหารชั้นประทวน แม้ว่าจะมีการปรับขึ้นเงินเดือนบ้างแต่ก็ไม่สมดุลกับ รายจ่าย

โอกาส จากกรณีมติคณะรัฐมนตรี (28 พ.ย.2566) เห็นชอบในหลักการ การปรับอัตราเงินเดือนแรกบรรจุและการปรับเงินเดือนชดเชยผู้ได้รับผลกระทบ การปรับ เงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว และแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ ตามรายงานผลการศึกษาฯ ตามที่สำนักงาน ก.พ. นำเสนอ

อุปสรรค การปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการจะใช้งบประมาณในปีแรก 7,200 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2567 และในปีที่ 2 จะใช้งบประมาณ 8,800 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2568 แต่เนื่องจากงบประมาณในปีแรกจะใช้ได้จริงประมาณเดือน

พฤษภาคม จึงอาจใช้จริงในปีแรกแค่ 5 เดือน จึงเป็นการอนุมัติในหลักการก่อน ด้านเงินค่าครองชีพชั่วคราว ตั้งงบประมาณไว้ปีละไม่เกิน 3,000 ล้านบาท ทั้งนี้ กรม. มีมติเห็นชอบและให้ทุกหน่วยงานไปดำเนินการตามนี้ โดยใช้แนวทางไปเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2567

สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย (safe and healthy environment)

สภาพการทำงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกสะดวกสบาย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย พร้อมทั้งกึ่งพบก ได้กำหนดอัตราการจัดและอาคาร ปัจจุบัน กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ใช้อัตราการจัดและอาคาร 7 – 35 กองพลทหารราบเบาตามที่กองทัพบกกำหนด

จุดแข็ง เพียงพอต้องการใช้งานในปัจจุบัน มีการปรับปรุง และการดัดแปลงให้สอดคล้องกับการใช้งานในปัจจุบัน

จุดอ่อน เนื่อง อัตราการจัดและอาคาร 7 – 35 กองพลทหารราบเบา กองทัพบกได้อนุมัติให้มีการใช้มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2518 จึงทำให้มีอาคารบางส่วนมีสภาพที่ชำรุดทรุดโทรม

โอกาส กองทัพมีงบประมาณประจำปี ซึ่งกองทัพบกจะจัดสรรตามความเร่งด่วนโดยมีเกณฑ์ในการจัดสรรตามลำดับ

อุปสรรค งบประมาณในการจัดสรรปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อกองทัพบก

เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี (development of human capacities)

ปัจจุบัน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของทัพภาคที่ 1 ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กำลังพลที่ปฏิบัติงานที่ได้ใช้ และพัฒนาทักษะความรู้ อย่างแท้จริงและรวมถึงการมีโอกาสได้ทำงานที่ตนยอมรับว่าสำคัญ และมีความหมาย

จุดแข็ง กำลังพลส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติงานได้ตามภารกิจที่มอบหมาย

จุดอ่อน กำลังพลที่บรรจุใหม่หรือปรับย้ายมาบรรจุ ยังขาดทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

โอกาส หน่วยมีการจัดการเรียนการสอนภายในหน่วย (Unit School) ในเรื่อง ต่างๆ ก่อนเข้ารับการฝึก และตรวจสอบ พร้อมส่งเสริมให้กำลังพลได้รับโอกาสเข้ารับการศึกษาหลักสูตรแนวทางรับราชการทหาร เช่น นายสิบชั้นต้น, นายสิบอาวุโส และ

หลักสูตรพิเศษ เช่น หลักสูตรการรบแบบจู่โจม, หลักสูตรส่งทางอากาศ และ หลักสูตรพลแม่นปืน เป็นต้น จากเหล่าสายวิทยาการ

อุปสรรค การเข้ารับการศึกษาหลักสูตรแนวทางรับราชการทหาร หรือ หลักสูตรพิเศษ ปัจจุบัน ยังมีอัตราที่ได้เข้ารับการศึกษาอย่างน้อย เนื่องจากอัตราการเปิดเข้ารับการศึกษาอย่างไม่เพียงพอ

ลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน (growth and security)

การปฏิบัติงาน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นภารกิจจากงานที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแล้ว ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้า และมีความมั่นคงในอาชีพ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับทั้งของเพื่อนร่วมงาน และ สมาชิกในครอบครัวของตน

จุดแข็ง กองพลทหารราบที่ 9 สั่งการให้หน่วยขึ้นตรง สนับสนุนการปรับย้ายกำลังพล เพื่อบรรจุในกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 ให้เต็มอัตราตามที่กองทัพบกกำหนด

จุดอ่อน กำลังพลที่ปรับย้ายมาบรรจุ ส่วนมากเป็นกำลังพลที่ต้องได้รับการพัฒนา และการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเคยมีประวัติการกระทำผิดวินัยทหาร

โอกาส กำลังพลมีโอกาที่จะเริ่มต้นการปฏิบัติงานกับหน่วยใหม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในทางทหาร, การฝึก, การปกครอง และสมรรถภาพร่างกาย

อุปสรรค การจะได้รับการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมในตำแหน่งสูงขึ้น จะต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ประกอบกับ อัตราเต็มของหน่วยทำให้มีโอกาสน้อยที่จะได้รับการปรับตำแหน่งสูงขึ้น

ลักษณะงานมีส่วนส่งเสริมด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน (social integration)

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 ซึ่งมีการบูรณาการการฝึกกับหน่วยประกอบกำลัง และหน่วยสมทบจากกองทัพบก จึงทำให้การฝึกต้องใช้ความสามารถที่หลากหลายมากขึ้น

จุดแข็ง ทำให้กำลังพล กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ได้รับประสบการณ์ และเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับกำลังพล พร้อมทั้งทำให้เกิดความชำนาญในหน้าที่

จุดอ่อน กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ซึ่งได้รับการฝึกเป็นหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ในปีงบประมาณ 2567 เป็นปีแรก

โอกาส กองพลทหารราบที่ 9 ได้จัดวงรอบกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 หน่วยละ 3 ปีงบประมาณ ซึ่ง กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ได้รับการฝึกเป็นกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ในปีงบประมาณ 2567 เป็นปีแรก จึงมีโอกาสนในการร่วมฝึกบูรณาการอีก 2 ปีงบประมาณ

อุปสรรค ปัจจุบัน กรมยุทธศึกษาทหารบกปรับลดการฝึก กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาค โดยปกติจะมีการฝึก 2 ครั้งต่อปีงบประมาณ ปัจจุบันลดเหลือ 1 ครั้งต่อปีงบประมาณ ทำให้กำลังพลขาดทักษะในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ลักษณะงานที่ต้องอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม (Constitutionalism)

กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ได้รับการฝึกให้จัดกำลังกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 โดยจัดจากอัตรากิจการและยุทโธปกรณ์ 7 -35 กองพลทหารราบ ซึ่งมีการปกครองตามแบบธรรมเนียมทหาร และได้รับผลตามแทนตามที่กองทัพบกกำหนด มีความเสมอภาค และมีการปกครองด้วย กฎหมาย

จุดแข็ง กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 เป็นกองพันทหารราบเบาสามารถปฏิบัติภารกิจได้ทุกสภาพอากาศ พร้อมมีการปกครองตามแบบธรรมเนียมทหาร และกฎหมาย

จุดอ่อน ปัจจุบัน กองพลทหารราบที่ 9 มีภารกิจซับซ้อนค่อนข้างมาก จึงต้องมีการจัดกำลังพลบางส่วนในหน่วยไปปฏิบัติภารกิจจึงส่งผลกระทบต่อการบริหารกำลังพล

โอกาส กองพลทหารราบที่ 9 พิจารณาแบ่งมอบภารกิจอื่นๆที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว ให้กับหน่วยอื่นเพื่อลดการจัดกำลังพลออกปฏิบัติภารกิจอื่น

อุปสรรค เนื่องด้วย กองพลทหารราบที่ 9 เป็นกองพลทหารราบเบา จึงส่งผลให้กำลังพลไม่เพียงพอต่อภารกิจของหน่วย ซึ่งจะมีความแตกต่างจากกองพลทหารราบมาตรฐาน ที่มีอัตราการจัดบรรจุกำลังพลที่มีจำนวนมาก สามารถจัดกำลังพลหมุนเวียนได้ดีกว่า

ความสมดุลระหว่างชีวิต กับการทำงานโดยส่วนรวม (the total life space)

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ชีวิตในการทำงานและชีวิตส่วนตัวนอกองค์การอย่างสมดุล กล่าวคือ หน่วยยึดหลักการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติ และกฎเกณฑ์ของกองทัพบกอย่างเคร่งครัด

จุดแข็ง การปฏิบัติงาน ยึดถือมีระเบียบปฏิบัติประจำการปฏิบัติงานราชการสนาม และประมวลวินัยทหาร 5 ภาค

จุดอ่อน ในการฝึกบางครั้งไม่ได้ปฏิบัติตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ หรืออาจทำการฝึกในห้วงเวลากลางคืน ปัจจัยนี้อาจเป็นจุดอ่อนอีกด้านหนึ่ง

โอกาส หน่วยต้องเตรียมแผนการฝึก หรือตารางการฝึก เพื่อให้กำลังพลรับทราบแผนการปฏิบัติในอนาคต จะทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติภารกิจและเวลาตนเองและครอบครัว

อุปสรรค หลายๆครั้ง การฝึกไม่ได้เป็นไปตามที่วางแผนการฝึกไว้ จึงทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการฝึก

ลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรง (social relevance)

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 รับภารกิจ เป็นหน่วยแรกที่ต้องเข้าเผชิญกับข้าศึกตามแผนป้องกันประเทศในขั้นที่ 1-2

จุดแข็ง เป็นการปฏิบัติตามแผนการใช้กำลังพลของกองทัพบก และแผนเผชิญเหตุของพื้นที่ชายแดน

จุดอ่อน ขาดการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานพลเรือน

โอกาส การตรวจภูมิประเทศเป็นโอกาสให้เกิดการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ทำให้รับทราบข้อมูลในมิติเรื่อง สภาพแวดล้อมต่างๆที่เปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น

อุปสรรค ในการตรวจภูมิประเทศในแต่ละครั้ง ต้องมีการใช้งบประมาณต่างๆ เช่น งบประมาณปฏิบัติการ, เบี้ยเลี้ยง และ สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน

การวิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์

ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ทางเลือกทั้ง 4 โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาเพื่อวิเคราะห์ หนทางปฏิบัติต่อด้วยเทคนิค TOWS Matrix ได้ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 จัดจากหน่วยกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ซึ่งในปัจจุบันหน่วยมีสวัสดิการให้กับกำลังพลในเรื่อง เบี้ยเลี้ยง, เงินเดือน, การมอบทุนการศึกษา, ค่าตอบแทนการปฏิบัติเวร, การเบิกค่าศึกษาของบุตร, การรักษาพยาบาลของครอบครัว พร้อมทั้งบ้านพักข้าราชการที่มีให้กำลังพลได้เพียงพอ รวมถึงอำนวยความสะดวกในที่ทำงาน และบ้านพักข้าราชการจึงช่วยลดภาระให้กับกำลังพลภายในหน่วย ส่งผลให้กำลังพลมีขวัญและกำลังใจในการพัฒนาศักยภาพของกำลังพลเอง

กลยุทธ์เชิงรับ

เนื่องด้วย กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 มีกำลังพลที่บรรจุในส่วนของกองร้อยอาวุธเบา ที่จำกัดอายุไม่เกิน 45 ปี จึงทำให้กำลังพลที่อายุเกินมีโอกาสน้อยลงในการเจริญเติบโตในหน้าที่ ประกอบกับกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ไม่มีการจัดกำลังปฏิบัติงานป้องกันชายแดน ทำให้เสียสิทธิในส่วนงานป้องกันการชายแดน อาทิเช่น เบี้ยเลี้ยงสนาม, วันทวีคูณ และ การสอบนายทหารเลื่อนฐานะในส่วนโควตาสนาม

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

ตามที่กองทัพภาคที่ 1 ให้ กองพลทหารราบที่ 9 จัดกำลัง กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ดังนั้น กองพลทหารราบที่ 9 จึงมีนโยบายในการหมุนเวียนการจัด กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 หน่วยละ 3 ปี

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

จากแนวคิดใน **กลยุทธ์เชิงป้องกัน** เห็นควรให้มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนหน่วยกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เพื่อให้กำลังพลสามารถปฏิบัติงานป้องกันการชายแดน หรือสามารถไปช่วยราชการในส่วนงานต่างๆ ได้ทำให้กำลังพลมีโอกาส

ได้ก้าวหน้าในหน้าที่ราชการได้มากขึ้น อีกทั้งส่งผลให้กำลังพลได้รับสิทธิต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน พร้อมกับเป็นการลดความตึงเครียดของกำลังพลที่ปฏิบัติงาน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวนกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix ผู้วิจัยมีแนวคิดการใช้ กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strength + Opportunity) และ กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weaknesses + Opportunity) เป็นทางเลือกในการพัฒนากำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางพัฒนาที่ 1 พิจารณากำหนดโควตาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการของนายทหารชั้นประทวน

เนื่องจากข้อกำหนดที่ให้กำลังพลที่จะบรรจุอยู่ในหน่วย กองร้อยอาวุธเบาของกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศ ต้องมีอายุไม่เกิน 45 ปี ทำให้กำลังพลชั้นประทวนมีอายุเฉลี่ยน้อย เมื่อเทียบกับหน่วยอื่นในกองทัพบก และมักจะไม่ได้รับการพิจารณาเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการจากหน่วยเหล่าสายวิทยาการ ส่งผลให้กำลังพลขาดคุณสมบัติในการปรับ ยศ/ตำแหน่ง สูงขึ้นเช่น ผู้บังคับหมู่ปืนเล็ก อัตรากำลังเอก ไม่สามารถปรับเป็น รองผู้บังคับหมวดปืนเล็ก อัตรากำลังเอก(พิเศษ) ได้ เนื่องจากยังไม่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนายสิบอาวุโส

ทั้งนี้หากกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ได้รับโควตาการศึกษา จะสามารถส่งกำลังพลไปศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลโดยตรงต่อขวัญและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ กำลังพลของหน่วยอื่นมีความสนใจอยากจะทำปฏิบัติงานในกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

แนวทางพัฒนาที่ 2 พิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษนอกจากเงินเดือนให้กับกำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

เพื่อสร้างแรงจูงใจ รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาการดำรงชีวิตที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการชั้นประทวน โดยปกติกำลังพลชั้นประทวนส่วนใหญ่ จะนำเงินเดือนมอบให้กับภรรยาเพื่อดูแลบุตรและใช้จ่ายทั่วไปในครอบครัว

ส่วนตนเองจะใช้เบี้ยเลี้ยงที่ได้รับจากการปฏิบัติราชการสนามชายแดนกองกำลังสุรสีห์ ในการดำรงชีวิตประจำวัน

จากนโยบายที่ให้การจัดกำลังพลไปปฏิบัติราชการสนามและ การปฏิบัติราชการนอกหน่วยทุกภารกิจ ทำให้เกิดข้อจำกัดโดยเฉพาะ เบี้ยเลี้ยงจากการปฏิบัติราชการสนามที่นำมาช่วยเหลือจุนเจือค่าใช้จ่ายของตนเองและ ครอบครัว

เมื่อได้รับหน้าที่ในกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 กำลังพลจะต้องปฏิบัติงาน ณ ที่ตั้งหน่วยปกติ ทำการฝึกเตรียมพร้อมเป็นประจำ เกิดความเบื่อหน่ายอ่อนล้าทั้งร่างกาย และจิตใจส่งผลให้คุณภาพชีวิตการทำงานของชั้นประทวน ไม่ได้อยู่ในระดับต่ำ

หากว่ามีค่าตอบแทนเพิ่มพิเศษนอกจากเงินเดือน จะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำลังพลที่ฝึกเตรียมพร้อมหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกับ กำลังพลหน่วยอื่นๆที่ปฏิบัติงานปกติ ทำให้กำลังพลหน่วยพร้อมหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 เกิดความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน สร้างแรงจูงใจให้กำลังพลหน่วยอื่นๆมีความสนใจอยากจะทำปฏิบัติงานในกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว ทำให้หน่วยมีโอกาสคัดเลือกกำลังที่มีความเหมาะสมมาปฏิบัติงานมากขึ้น

แนวทางพัฒนาที่ 3 พิจารณาเสริมสร้างและปรับอัตราการจัดหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นกองพันทหารราบมาตรฐาน

แนวทางนี้เกิดจากความคิดที่ต้องการแก้ปัญหาการบรรจุเต็มอัตราอนุมัติในหน่วยกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 โดย กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 ที่มีอัตราการจัดแบบกองพันทหารราบเบา กำลังพล 716 นาย (ชั้นสัญญาบัตร 35 นาย, ชั้นประทวน 259 นาย, พลทหารกองประจำการ 422 นาย) ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบดังนี้

1. ไม่มีอัตราว่างให้สามารถปรับ ยศ/ตำแหน่ง สูงขึ้นได้ภายในหน่วยทำให้กำลังพลมีความรู้สึกว่ายากปรับย้ายออกนอกหน่วยเพื่อความเจริญก้าวหน้ากระตือรือร้นต่อการปฏิบัติภารกิจของกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 ในทุกมิติ

2. ไม่สามารถจัดกำลังปฏิบัติภารกิจเป็นกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วได้ตามอัตรา เนื่องจากต้องมีกำลังพลบางส่วนเหลือไว้ในหน่วยเช่น เวร-ยาม รักษาการณ์ภายในหน่วย, เจ้าหน้าที่งานธุรการด้านเอกสารปกติ

ถ้าหากพิจารณาปรับให้มีโครงสร้างอัตราการจัดแบบหน่วยเป็น กองพันทหารราบมาตรฐาน 1,017 นาย (ชั้นสัญญาบัตร 44 นาย, ชั้นประทวน 349 นาย, พลทหารกองประจำการ 624 นาย) และกำหนดให้เมื่อต้องปฏิบัติเป็นกองพันพร้อมรบ เคลื่อนที่เร็วกองทัพภาคที่ 1 ใช้เป็นอัตราการจัดเฉพาะกิจ (อฉก.) เท่ากับหน่วยกองพัน ทหารราบเบาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่งผลให้ไม่กระทบต่อภารกิจและ หน่วยยังมีกำลังพลพอ ให้สามารถบริหารจัดการได้จำนวนหนึ่ง

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

แนวทางการปฏิบัติต่อ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล และเพิ่มขีดความสามารถของหน่วย รวมทั้งเป็นแนวทางพัฒนาหน่วยรบในกองทัพบก เพื่อให้สามารถตอบสนองนโยบายตามที่ กองทัพบก ได้กำหนดจัดตั้ง กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 รวมถึงหน่วยประกอบกำลังเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดในการปรับปรุงโครงสร้างของ กองทัพบก จากการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของกำลังพล กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 สรุปได้ดังนี้

1. **คำตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ** : กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ได้รับคำตอบแทนที่เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานการทำงานของมนุษย์ ข้าราชการมีเงินเดือนที่มั่นคงแน่นอน แต่น้อยและมักจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ดูแลครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประทวน แม้ว่าจะมีการปรับขึ้นอัตราเงินเดือน

2. **สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย** : กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 โดย กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 มีที่พักอาศัยทั้งนี้กรณีที่พักอาศัย บ้านสวัสดิการของหน่วยมีสภาพเก่าทรุดโทรม เนื่องจากสร้างเมื่อปี 2518 แม้ว่าที่ผ่านมาจะมีการปรับปรุงซ่อมแซมบ้าง แต่ก็ไม่เพียงพอต่อกำลังพล

3. **เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี** : กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ในเวลาปกติจะมีการฝึกทบทวนประจำวัน unit school ในลักษณะตามสายการบังคับบัญชา ทำให้ผู้สอนต้องศึกษาเตรียมการด้วยตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรพัฒนาขีดความสามารถอื่นๆ

4. **ลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน** : กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ที่จะได้รับการพิจารณาให้เจริญก้าวหน้า จะต้องเป็นที่ยอมรับจาก ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา หากแต่กำลังพลที่ปรับย้ายมาบรรจุลง กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ส่วนมากเป็นกำลังพลที่ต้องได้รับการพัฒนา และกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ในอีกมุมมองหนึ่งนับว่าเป็นโอกาสดีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยใหม่แต่ยังต้องใช้เวลา ประกอบกับ

การบรรจุเต็มอัตราทำให้มีโอกาสน้อยที่จะปรับ ยศ/ตำแหน่ง สูงขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหน่วย

5. ลักษณะงานมีส่วนส่งเสริมด้านบูรณาการทางสังคมของผู้ปฏิบัติงาน : ในการฝึกประจำปีจะประกอบกำลังร่วมกับหน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยขึ้นสมทบจากกองทัพบก มีการตรวจภูมิประเทศร่วมกัน และประสานข้อมูลกับหน่วยงานในท้องถิ่น

6. ลักษณะงานที่ต้องอยู่บนฐานของกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม : การปฏิบัติของ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา และมีคำสั่ง กองพล กองทัพภาค กองทัพบก รองรับในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ

7. ความสมดุลระหว่างชีวิต กับการทำงานโดยส่วนรวม : การจัดการฝึก กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 กำหนดให้มีเวลาพักประจำชั่วโมง และสถานที่ให้มีความเหมาะสมในเรื่องที่ทำการฝึก รวมทั้งไม่ให้เกิดเวลาราชการจนกระทบต่อครอบครัวของกำลังพล

8. ลักษณะงานมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสังคมโดยตรง : กำลังพล กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ทุกระดับรับทราบ และเกิดความภาคภูมิใจในภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยเหนือ

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้รับทราบถึงสาเหตุคุณภาพชีวิตของ กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ที่สมควรพัฒนาดังนี้

1. การบรรจุเข้ารับราชการ : กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 มีการบรรจุเข้ารับราชการต่างกันจึงส่งผลให้เงินเดือนต่างๆ เช่น นักเรียนนายสิบทหารบก เมื่อบรรจุแต่งตั้งยศเป็น สิบตรี และได้รับเงินเดือน รวมค่าครองชีพ เดือนละ 12,540 บาท (ป.1 ชั้น 18.5 (10,540 บาท) + ค่าครองชีพชั่วคราว 2,000 บาท) และสิทธิต่างๆ ตามที่ ทางราชการกำหนด, กองหนุน เมื่อบรรจุแต่งตั้งยศเป็น สิบตรี และได้รับเงินเดือน รวมค่าครองชีพ เดือนละ 10,610 (ป.1 ชั้น 13.5 (8,610 บาท) + ค่าครองชีพชั่วคราว 2,000 บาท) และสิทธิต่างๆ ตามที่ ทางราชการกำหนด เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมบ้านพักอาศัย : ปัจจุบันบ้านพักข้าราชการเก่า ขำรูด ไม่เพียงพอ ประกอบกับที่ตั้งบ้านพักอาศัยและหน่วยกองพลทหารราบที่ 9 เป็นพื้นที่เปิดยากต่อการควบคุมตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย

3. **สถานที่ทำงาน** : กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9 เป็นกองพันทหารราบเบา ใช้อัตราการจัดและอาคาร 7 – 15 ซึ่งในปัจจุบันมีอาคารและสิ่งปลูกสร้างเพียงพอต่อการใช้งาน แต่ยังอยู่ในสภาพทรุดโทรม ถึงจะได้รับงบประมาณในการปรับปรุงแต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของหน่วย รวมถึงยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก และความทันสมัยอยู่หลายอย่าง

4. **ลักษณะการทำงาน** : กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เป็นหน่วยพร้อมรบของกองทัพภาคที่ 1 ซึ่งเป็นหน่วยตอบโต้ภัยคุกคามตามแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบของกองพลทหารราบที่ 9 และกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จึงไม่สามารถปฏิบัติงานหน่วยงานป้องกันชายแดน และ ค่ายฝึกไพร่พลจังหวัดกาญจนบุรี ได้ จึงทำให้เสียสิทธิ์ในส่วนงานป้องกันการชายแดน อาทิเช่น เบี้ยเลี้ยงประจำเดือน, วันทวีคูณ และการสอบนายทหารเลื่อนฐานะในส่วนโควต้าสนาม และโควต้าศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 นอกเหนือจากเป็นตอบโต้ภัยคุกคาม ตามแนวชายแดนแล้ว ยังต้องปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกองพลทหารราบที่ 9 ด้วย

บทที่ 4

บทสรุป

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง เป้าหมายที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงนั้น (ราชกิจจานุเบกษา. (2561). น.19) การปรับปรุงและพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพ ให้มีโครงสร้างที่กะทัดรัด มีความพร้อมรบ ทันสมัย และแนวทางการใช้กำลังของกองทัพบก เพื่อการป้องกันประเทศ นับเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่ง ถือเป็นส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง เพื่อปกป้องอธิปไตยของประเทศ การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตกองพร้อมรบ เคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 เพื่อเป็นการเพิ่มขวัญ และกำลังใจให้กับกำลังพล ซึ่งจะส่งผลให้กำลังพลพร้อมปฏิบัติภารกิจและรองรับสถานการณ์ตามแผนป้องกันประเทศ ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านสุขภาพกาย

กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 มีสุขภาพร่างกายดี แข็งแรง และอยู่ในเกณฑ์กองทัพบกกำหนดไว้ 80 เปอร์เซนต์ โดยสรุปดังนี้

- **ท่าดันพื้น** เกณฑ์ผ่าน 80 เปอร์เซนต์ ตามห้วงอายุ คือ

อายุ 17 – 21 ปี จำนวน 60 ครั้ง, อายุ 22 – 26 ปี จำนวน 60 ครั้ง, อายุ 27 – 31 ปี จำนวน 58 ครั้ง, อายุ 32 – 36 ปี จำนวน 53 ครั้ง, อายุ 37 – 41 ปี จำนวน 52 ครั้ง, อายุ 42 – 46 ปี จำนวน 46 ครั้ง, อายุ 47 – 51 ปี จำนวน 42 ครั้ง, อายุ 52 – 55 ปี จำนวน 36 ครั้ง, อายุ 56 – 60 ปี จำนวน 30 ครั้ง

- **ท่าลุกนั่ง** เกณฑ์ผ่าน 80 เปอร์เซนต์ ตามห้วงอายุ คือ

อายุ 17 – 21 ปี จำนวน 72 ครั้ง, อายุ 22 – 26 ปี จำนวน 67 ครั้ง, อายุ 27 – 31 ปี จำนวน 62 ครั้ง, อายุ 32 – 36 ปี จำนวน 58 ครั้ง, อายุ 37 – 41 ปี จำนวน 53 ครั้ง, อายุ 42 – 46 ปี จำนวน 49 ครั้ง, อายุ 47 – 51 ปี จำนวน 47 ครั้ง, อายุ 52 – 55 ปี จำนวน 46 ครั้ง, อายุ 56 – 60 ปี จำนวน 40 ครั้ง

- ทำวิ่งระยะทาง 2 กิโลเมตร เกณฑ์ผ่าน 80 เปอร์เซ็นต์ ตามห้วงอายุ คือ

อายุ 17 – 21 ปี จำนวน 8.30 นาที, อายุ 22 – 26 ปี จำนวน 8.55 นาที, อายุ 27 – 31 ปี จำนวน 9.25 นาที, อายุ 32 – 36 ปี จำนวน 9.55 นาที, อายุ 37 – 41 ปี จำนวน 10.305 นาที, อายุ 42 – 46 ปี จำนวน 11.05 นาที, อายุ 47 – 51 ปี จำนวน 11.40 นาที, อายุ 52 – 55 ปี จำนวน 12.15 นาที, อายุ 56 – 60 ปี จำนวน 12.45 นาที

2. ด้านจิตใจ

กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 มีสภาพจิตใจที่ดี มีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติหน้าที่ และมีแรงผลักดันให้มีการพัฒนาศักยภาพของตัวพร้อมทั้งรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) ในงาน กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 มีบรรยากาศการทำงานที่เสริมสร้างการทำงาน โดยพิจารณาจากในชีวิตประจำวันของการทำงานมีความปลอดภัยในสิ่งแวดล้อม เช่น อากาศ เสียง น้ำ กลิ่น คิว้น ฝุ่น ฯลฯ สถานที่จัดกิจกรรมให้กับกำลังพลมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ต่างๆ อย่างเหมาะสม สภาพแวดล้อมภายในที่ทำงานฯมีภูมิทัศน์ที่สวยงามร่มรื่น ที่สำคัญสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข

4. การเจริญเติบโตในสายงาน

กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 มีกำลังพลที่บรรจุในส่วนของกองร้อยอาวุธเบา ที่จำกัดอายุไม่เกิน 45 ปี จึงทำให้กำลังพลที่อายุเกิน มีโอกาสน้อยลงในการเจริญเติบโตในหน้าที่ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้กำลังพลมีการย้ายหน่วยอยู่เสมอ จึงทำให้การปฏิบัติงานในบางส่วนขาดความต่อเนื่องในเรื่องสายการบังคับบัญชาและความชำนาญในหน้าที่นั้นๆ

5. ด้านเงินเดือน/สวัสดิการต่างๆ

กำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพอากาศที่ 1 ได้รับเงินเดือนพร้อมทั้งสวัสดิการตามที่กองทัพกำหนด ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานการทำงานของข้าราชการมีเงินเดือนที่มั่นคงแน่นอน แต่น้อยและมักจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตดูแลครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประทวน แม้ว่าจะมีการปรับขึ้นเงินเดือนบ้าง

แต่ก็ไม่มากเท่าไร โดยผู้บังคับหน่วยได้พยายามเพิ่มสวัสดิการด้านต่างๆ ให้กับกำลังพลเพิ่มเติม เช่น มอบเครื่องเครื่องอุปโภคบริโภคให้เป็นของขวัญในเดือนเกิด, มอบเสื้อโปโลเพื่อลดค่าใช้จ่ายกำลังพลในการแต่งกายชุดออกกำลังกาย และการจัดงานสังสรรค์เนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ เพื่อเพิ่มความผ่อนคลายให้กับกำลังพลภายในหน่วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพิจารณาจัดลำดับความเร่งด่วนให้กับกำลังพลที่บรรจุ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 ในการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรพิเศษต่าง ๆ ของ กองทัพบก เพื่อให้กำลังพลที่มีความรู้ มีความสามารถ มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาให้กำลังพลแต่ละบุคคล มีระดับทักษะในการรบตามมาตรฐาน และความชำนาญตามหน้าที่ที่กำหนด

2. เพิ่มค่าตอบแทนให้กับกำลังพลกองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว กองทัพภาคที่ 1 เพื่อเพิ่มขวัญ และกำลังใจให้กับกำลังพล และเพิ่มแรงผลักดันในการพัฒนาตนเอง

3. เสนอให้ กองทัพบก ปรับอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ ของ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 จากเดิม กองพันทหารราบเบา เป็นกองพันทหารราบมาตรฐาน เพื่อเพิ่มอัตราการหมุนเวียนกำลังพล และสามารถปรับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้มากขึ้น หรือพิจารณาเลือกหน่วยกองพันทหารราบมาตรฐานเป็น กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1 และกำหนดอัตราการจัดเฉพาะกิจเท่ากับ กองพันทหารราบเบา เมื่อต้องปฏิบัติภารกิจหน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ ระหว่างกองพันทหารราบเบา และกองพันทหารราบมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทุกด้านของ กองพันพร้อมรบเคลื่อนที่เร็วของกองทัพภาคที่ 1

เอกสารอ้างอิง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พุทธศักราช 2561 – 2580
2. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2566 ของกองทัพบก
3. แผนพัฒนาด้ำนกำลังพลของกองทัพบก พุทธศักราช 2566 – 2570
4. หนังสือ กรมยุทธการทหารบก ลับมาก – ด่วนมาก ที่ กลาโหม 0403/434 ลง 16 กันยายน 2562
5. Criteria for Quality of Working life เขียนโดย E Richard E. Walt
6. ประมวลวินัยทหาร 5 ภาค
7. ระเบียบ กองพลทหารราบที่ 9 ว่าด้วยการปฏิบัติงานประจำวันของกำลังพล พุทธศักราช 2567 ลง 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2567
8. คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ลับ ที่ 194/30 ลง 20 ตุลาคม พุทธศักราช 2530 เรื่อง แก้อั้ตราการจัดและยุทธโ้ปกรณ์ (ครั้งที่ 11)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก เจนยุทธ ประเสริฐพงศ์ธร
วัน เดือน ปีเกิด	6 พฤศจิกายน พ.ศ.2522
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2540	- โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 38
พ.ศ. 2544	- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 49 วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา
พ.ศ. 2555	- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 90

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 - 2553	ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก - ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19
พ.ศ. 2554	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19
พ.ศ. 2555	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลที่ 1 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2557	รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 29
พ.ศ. 2558	นายทหารส่งกำลัง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2560	หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 9
พ.ศ. 2561	ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19
พ.ศ. 2563	เสนาธิการ กรมทหารราบที่ 19
พ.ศ. 2565	รองผู้บังคับการ กรมทหารราบที่ 19

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2566 - 2567	รองผู้บังคับการ กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9
------------------	---